

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลนครเชียงใหม่เดิมเป็นสุขาภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2458 และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ.2478 เป็นเทศบาลนครแห่งแรกในประเทศไทย ปัจจุบันมีพื้นที่รับผิดชอบ 40 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 14 ตำบล ได้แก่ ตำบลหายยา ตำบลช้างม่อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลวัดเกต ตำบลช้างคลาน ตำบลพระสิงห์ ตำบลป่าตัน ตำบลสุเทพบางส่วน ตำบลป่าแดดบางส่วน ตำบลฟ้าฮ่ามบางส่วน ตำบลหนองป่าครั่งบางส่วน ตำบลท่าศาลาบางส่วน ตำบลหนองหอยบางส่วน และตำบลช้างเผือกบางส่วน

เท่าที่ผ่านมาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมักให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของตนเองเป็นอย่างมาก ผู้สมัครที่มีภาพลักษณ์ดีจะนำเสนอให้ประชาชนได้รับทราบอย่างครึกโครม แต่ผู้สมัครที่มีภาพลักษณ์ไม่ดีมักกังวลใจมาก และพยายามเสริมจุดอ่อนด้านนี้ด้วยการสร้างคุณความดีอื่นทดแทน เช่น การช่วยเหลือประชาชน การทำบุญกับวัด โรงเรียน หรือองค์กรชุมชน รวมทั้งการเกาะกลุ่มกับผู้สมัครที่มีภาพลักษณ์ที่ดี และเมื่อได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลแล้วภารกิจการสร้างภาพลักษณ์และการรักษาภาพลักษณ์ยังไม่สิ้นสุด ยังต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น

1. ความเสื่อมถอยของภาพลักษณ์ เนื่องจากได้กระทำการอันไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน หรือทำผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือจารีตประเพณี เป็นต้น นอกจากนี้ภาพลักษณ์อาจเสื่อมถอยเนื่องจากการถูกใส่ร้ายป้ายสี ความเข้าใจผิด หรือแม้แต่ว่ามีความเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมของสังคม เช่น สังคมหันไปนิยมคนรุ่นใหม่ มีการศึกษา มีความคิดทันสมัย มีวิสัยทัศน์ดี ความเป็นสากลสูง เป็นต้น คนอายุมากที่ยังมีความคิดแบบอนุรักษนิยมแม้ไม่ทำอะไรผิดเลยก็อาจประสบกับความเสื่อมถอยของภาพลักษณ์ได้

2. กระแสโลกาภิวัตน์ เนื่องจากมีกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งด้านการเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิถีชีวิต และความคิดอ่านของประชาชนอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีแนวโน้มต้องการตัวแทนที่เป็นคนรุ่นใหม่ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ทันโลก มีความเสียสละ เอาใจใส่ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ เป็นต้น

ภาพลักษณ์เก่า ๆ ของนักการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งในอดีต มักจะต้องการแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ เช่น การรับเหมางานของเทศบาล การวิ่งเต้น เป็นนายหน้าขายสินค้าให้เทศบาล เป็นต้น เป็นภาพลักษณ์ที่ชาวบ้านหลายแห่งเรียกสภาเทศบาลอย่างขบขันว่า **สภาผู้รับเหมา** เป็นต้น แต่ปัจจุบันแนวโน้มภาพลักษณ์ดังกล่าวกำลังเลือนหายไป เนื่องจากไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน และเป็นการขัดต่อกฎหมายด้วย นอกจากนี้ ประชาชนคาดหวังให้สมาชิกสภาเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นหูเป็นตาแทนประชาชนในการ ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดทำงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่น และการดูแลทุกข์สุข แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มากกว่าจะไปตั้งหน้าตั้งตารับเหมาก่อสร้าง หรือแสวงหาผลประโยชน์ต่าง ๆ เป็นด้านหลักสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ในปัจจุบันดูเหมือนจะตระหนักในเรื่องเหล่านี้ดี แต่ละท่านจึงเร่งปรับปรุงภาพลักษณ์ทั้งของตนเอง และของสถาบันสภาเทศบาล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน เช่น การไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเป็นคู่สัญญาจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลอย่างโจ่งแจ้ง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ การออกเยี่ยมเยียนเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของประชาชน การเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หรือแม้แต่การศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และยกระดับคุณวุฒิของตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเรื่องของการสร้างภาพลักษณ์ และการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีทั้งสิ้น เนื่องจากการมีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ถูกตาต้องใจ และยอมรับของประชาชน ย่อมเป็นต้นทุนสำคัญอย่างมาก อย่างหนึ่งในการโน้มน้าวให้ประชาชนตัดสินใจเลือกเป็นตัวแทนของเขา

ข้าพเจ้าจึงสนใจศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ในทัศนะของ ประชาชนชุมชนแขวงเม้งราย ซึ่งมีจำนวน 21 ชุมชน เป็นกลุ่มประชากรที่มีความตื่นตัวในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลค่อนข้างสูง มีสภาพสิ่งแวดล้อม ฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คล้ายคลึงกับชุมชนอื่น ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 80 ชุมชน การศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนชุมชนแขวงเม้งราย จึงสามารถนำไปอธิบายปรากฏการณ์ด้านภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลในแขวงอื่น ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ตามความรู้สึกของประชาชนแขวงเม้งราย
2. เพื่อทราบความคาดหวังของประชาชนในตัวสมาชิกสภาเทศบาล
3. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ประชาชนพึงประสงค์ในอนาคต

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นไปในทางบวกในทัศนะของประชาชนชุมชนแขวงเม้งราย มีส่วนส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานกับภาคประชาชนมากขึ้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ตามความรู้สึกของประชาชนแขวงเม้งราย
2. ทำให้ทราบความคาดหวังของประชาชนในตัวสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่
3. ทำให้ทราบภาพลักษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ประชาชนพึงประสงค์ในอนาคต โดยเมื่อทราบว่าประชาชนต้องการสมาชิกสภาเทศบาลแบบใด ผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จะได้วางตัวในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
4. เป็นแนวทางให้นักการเมืองท้องถิ่นคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ควบคู่ไปกับการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี